

De deelname van de Oostenrijkse uiterst-rechtse ÖVP veroorzaakte een schok. In Italië, de zevende grootste economische macht van de wereld, regeren de postfascisten van de Nationale Alliantie, de uiterst-rechtse racisten van de Lega Nord en Forza Italia van Silvio Berlusconi. Vooral die laatste man is een niet te onderschatten gevaar voor de democratische instellingen, rechten en vrijheden. Op 17 februari 1992 kwam de Milanese onderzoeksrechter Antonio Di Pietro uit op een lokaal omkooptschandaal. Dat was het begin van de zogenaamde operatie 'Mani pulite' (Propere handen) die blootlegde hoe de Italiaanse regeerders en hun zakenvrienden de gemeenschap jarenlang hadden geplunderd. Het systeem werd omschreven als 'Tangentopoli', Smeergeldstad. De pijlers van het politieke systeem, voorop de christen-democratie en de sociaal-democratie, stuikten in elkaar.

Tien jaar later: een van de grootste kopstukken van Tangentopoli, Silvio Berlusconi, is voor de tweede keer premier. Zijn eerste ambtsperiode duurde niet lang, van mei tot eind 1994. Zijn beleid was toen toegespitst op drie punten: de overheidszender Rai onder zijn controle brengen, amnestie voor al wie van corruptie werd beschuldigd en aantasting van het pensioenstelsel. Dat beleid was volledig ingegeven door persoonlijke belangen: de Rai was (en is) de grootste concurrent van zijn tv-rijk (bestaande uit drie nationale zenders), hij was zelf een kopstuk van de corruptiezaken en als een grote 'werkgever' wou hij de sociale voorzieningen afbouwen.

Nu heeft hij er nog een prioriteit bij, de "hervorming" van de justitie. Want Berlusconi voert al zeven jaar een campagne, of zeg maar heksenjacht, tegen de magistraten die hem in beschuldiging hebben gesteld voor fraude, valsheid in geschrift, omkoperij enz. Hemzelf en zijn omgeving: Marcello Dell'Utri, oprichter van Berlusconi's partij Forza Italia, beschuldigd van zeer nauwe banden met de maffia, en vooral Cesare Previti, juridisch topmedewerker van Berlusconi, advocaat en gewezen minister van defensie, beschuldigd van onder meer het omkopen van rechters om de uitgeverij Mondadori aan Berlusconi toe te wijzen.

Dit is algemeen geweten. Ook het feit dat Berlusconi's fortuin is opgebouwd in samenwerking met de criminele wereld en met corrupte politici die speciale wetten op maat voor hem maakten. En toch is Berlusconi's coalitie van rechts en uiterst-rechts door de Italianen aan de macht gebracht.

Dat heeft veel te maken met zijn controle over de media en vooral met het failliet van de zogenaamde centrumlinkse coalitie Ulivo - zogenaamd omdat daar nogal wat rechtse groepen in zitten. Tijdens vijf jaar regering van de Ulivo is er niets ondernomen om Berlusconi onschadelijk te maken, bij voorbeeld door een wetgeving waardoor die man niet langer zijn ambt als premier schaamteloos kan misbruiken voor eigen doeleinden.

De centrumlinkse oppositie sleept zich nu voort van crisis naar crisis, waarbij het volkomen onduidelijk is wat de inhoudelijke verschillen zouden zijn, over politieke inhoud praten ze bij de verwelkte Ulivo niet meer. De leiders zijn verteerd door ambitie en trachten elkaar rechts voorbij te steken.

Er komt gelukkig hoop uit de arbeiders-beweging. De regeringsplannen om de sociale wetgeving te veranderen naar de zin van de patroons, zet kwaad bloed. Half januari zijn al 600.000 arbeiders op straat gekomen tegen de plannen om ontslagen gemakkelijker te maken, de vakbonden voorzien een grootscheeps offensief als de regering niet inbindt.

Maar Berlusconi treedt steeds schaamtelozer op. Hij doet de Europese Unie naar zijn pijpen dansen bij de samenstelling van de Europese Conventie, met de steun van de EVP van Wilfried Martens die hem zelf heeft binnengeloofd. Hij stuurt zijn minister van Buitenlandse Zaken Ruggiero de laan uit en neemt diens portefeuille over met de mededeling dat ministers moeten uitvoeren wat de baas zegt, terwijl ambassades voortaan worden getaxeerd op wat ze opleveren voor de Italiaanse kapitalisten.

Het wordt steeds duidelijker hoe gevaarlijk Berlusconi is. Niet alleen omdat hij regeert met de

'postfascisten' van de Nationale Alliantie waarin naast de 'deftige' politici ook nog 100 procent fascisten zitten, kopstukken die nu werken aan regels voor censuur en aan een herziening van de onderwijsprogramma's in conservatieve zin. Of omdat hij regeert met de Lega Nord van Umberto Bossi die hij wiskundig gezien nochtans niet nodig heeft. Berlusconi's Forza Italia doet echter op veel plaatsen mee aan de ronduit racistische campagnes tegen moskeeën en islam van de Lega Nord. Maar het grootste gevaar ligt in Berlusconi's opvatting over politiek: zijn model is een bedrijf. En in een bedrijf bestaat geen democratie, de raden van bestuur of de directies worden niet verkozen, zij voeren uit. Is het toeval dat zijn bedrijfsconcern Fininvest, FI, dezelfde initialen heeft als zijn partij, Forza Italia? De structuur is dezelfde, de leiders ervan gedeeltelijk ook. Uit Berlusconi's autoritair optreden tegen de magistraten, de wereld van cultuur en de media (althans degene die niet van hem zijn) spreekt dezelfde gevaarlijke houding. De magistraten worden meer dan ooit verketterd als agenten van de communisten die nu eindelijk op hun plaats moeten gezet worden. Ondanks zijn zeer vuile handen, is deze man een van de grote leiders van de Europese Unie en een topfiguur van de EVP, de grootste fractie in het Europees Parlement. Dit is een symptoom van de gevaarlijke ontaarding van de politiek, de Europese linkerkant doet er beter aan tijdig te reageren en actief solidair te zijn met de Italiaanse politieke bewegingen en vakbonden die deze degeneratie bestrijden.